

REZIME PROGRAMA OBUKE

Naziv programa obuke

„Međusektorska saradnja kao oblik zaštite žrtava od seksualnog nasilja“

Autor, odnosno koautor programa obuke

GORAN ĐUROVIĆ

Napomena: Program obuke: „*Međusektorska saradnja kao oblik zaštite žrtava od seksualnog nasilja*“ nastao je u okviru projekta „*Fond za konsultacije*“ koji realizuje Crnogorski ženski lobi uz finansijsku podršku Fondacije Trag iz Beograda.

Realizator programa obuke

NVO CRNOGORSKI ŽENSKI LOBI

- Aida Petrović, izvršna direktorica i aktivistkinja
- Vasilisa Danilović, socijalna radnica

Kontakt osoba (telefon i e-mail)

AIDA PETROVIĆ

069 454 606

mnzenskilobi@t-com.me

Ciljevi i zadaci programa obuke i oblast socijalne i dječje zaštite na koju se odnose

Žrtve različitih oblika seksualnog nasilja svakodnevno su izložene situacijama koje ukazuju na nedovoljnu efikasnost institucija upravo zaduženih za brigu o žrtvama seksualnog nasilja. Stručni radnici koji su zaposleni u državnim institucijama ili civilnom sektoru, a koji se bave pitanjem seksualnog nasilja imaju potrebu za redovnim i kontinuiranim sticanjem znanja i vještina koje mogu doprinijeti povećanje efikasnosti i efektivnosti stručnih radnika u zaštiti žrtava seksualnog nasilja, što je i dugoročni cilj programa obuke. Do ostvarenja dugoročnog cilja programa obuke doći će se realizacijom Specifičnih ciljeva programa;

Dugoročni cilj: Povećanje informisanosti, efikasnosti i efektivnosti stručnih radnika/ca u zaštiti i pomoci žrtvama različitih oblika seksualnog nasilja.

Specifični ciljevi programa:

- Unaprijeđena znanja stručnih radnika/ica u procesu prepoznavanja fenomena seksualnog nasilja
- Unaprijeđene kompetencije (znanja i vještine) stručnih radnika/ica u prevenciji, pomoci i zaštiti žrtava seksualnog nasilja.
- Unaprijeđena znanja i informisanost stručnih radnika/ica o međunarodnim i domaćim zakonskim aktima u vezi sa seksualnim nasiljem.
- Unaprijeđenje međusektorske saradnje i komunikacije različitih aktera koji se bave zaštitom žrtava od seksualnog nasilja;

Sadržaj programa obuke

Program obuke kao i teme koje će se kroz njega obradivati, same po sebi su jako osjetljive i važne, jer međusektorska saradnja igra ključnu ulogu u osiguravanju efikasne zaštite žrtava seksualnog nasilja. Ova saradnja između različitih institucija i sektora omogućava koordinisanu reakciju koja odgovara na potrebe žrtava, pružajući im adekvatnu podršku, zaštitu i pravnu pomoć. Efikasan odgovor na seksualno nasilje zahtijeva angažman svih relevantnih aktera – od policije i sudova do socijalnih i zdravstvenih službi – kako bi se stvorio bezbedan okvir za žrtve i omogućila im puna rehabilitacija.

Sadržaj obuke je fokusiran na jačanje međusektorske saradnje u cilju efikasne zaštite žrtava seksualnog nasilja kroz koordinaciju različitih institucija i pružanje holističke podrške žrtvama.

Program obuke obuhvata sljedeće cjeline:

1. Odlike i oblici seksualnog nasilja (pojam seksualnog nasilja, prepoznavanje, oblici seksualnog nasilja)

Ova cjelina se fokusira na razumijevanje osnovnih pojmova vezanih za seksualno nasilje, uključujući definicije i prepoznavanje različitih oblika nasilja. Bitnost ovog dijela obuke leži u tome što omogućava učesnicima/cama da prepoznaju nasilje u različitim oblicima, čime mogu brže i efikasnije reagovati i pružiti odgovarajuću podršku žrtvama. Najveći dio seksualnog nasilja različitih oblika se u Crnoj Gori ne prepoznaje, o njima se ne govori, žrtve čute o takvom obliku zlostavljanja. Seksualno nasilje u svojim različitim pojavnim oblicima tretira se kao nevažno i društveno prihvatljivo, te ga je zbog toga vrlo često teško prepoznati, prijaviti i procesuirati.

2. Faktori rizika koji doprinose seksualnom nasilju

Faktori rizika koji doprinose seksualnom nasilju i njegovom produbljivanju sadržani su u veoma prisutnoj nejednakosti polova i diskriminaciji u svim segmentima života. Ovdje se istražuju socijalni faktori kao što su socijalna stigma i ćutanje o seksualnom nasilju kako od strane žrtava tako i od strane institucija, koji mogu doprineti toleranciji seksualnog nasilja ili otežati žrtvama da prijave zlostavljanje. Ova cjelina je ključna jer pomaže učesnicima da shvate dublje uzroke nasilja, što omogućava bolje strategije prevencije i podrške žrtvama.

3. Zakonski propisi u Crnoj Gori i međunarodni akti koji regulišu oblast nasilja nad ženama

Učesnici/ce će biti upoznati sa relevantnim zakonskim propisima u oblasti seksualnog nasilja, kao i Najvažnijim zakonima u oblasti suzbijanja seksualnog i nasilja nad ženama na međunarodnom nivou. Razumijevanje zakona i međunarodnih akata je ključno za obezbjeđivanje pravne zaštite žrtvama i pravilno sprovođenje zakonskih procedura u svakom slučaju nasilja.

4. Značaj međusektorske saradnje i uloga relevantnih aktera

Ovaj modul razmatra ulogu različitih aktera u zaštiti žrtava seksualnog nasilja, kao što su centar za socijalni rad, policija, pravosuđe, civilni sektor, zdravstvene službe, obrazovni sistem i zaštitnici ljudskih prava. U ovom modulu pored zakonom predviđenih aktivnosti biće pojašnjeno šta konkretno čine pojedini akteri kad se susretnu sa ženom koja je žrtva seksualnog nasilja. Ovaj modul je značajan kako bi učesnici razumjeli šta su čije

nadležnosti i kako bi u završnom modulu koji se odnosi na studije slučaja, mogli da prepoznaju šta bi u konkretnom slučaju trebali da urade pojedini navedeni akteri.

5. Uloga SOS telefona i Skloništa/Sigurnih kuća u procesu zaštite žena koje su pretrpjele seksualno nasilje

Ovdje se obrađuje uloga SOS telefona i sigurnih kuća/skloništa u pružanju hitne pomoći i zaštite žrtvama seksualnog nasilja. SOS telefoni omogućavaju anonimnu podršku i pomoć u kriznim situacijama, kao i usmjeravanje žrtava na odgovarajuće institucije. Skloništa i sigurne kuće nude sigurno utočište za žene koje su izložene nasilju i kojima je potrebna zaštita, pružajući im sigurno okruženje dok ne dobiju dalje usmjerenje i pomoć. Ova cjelina je od izuzetne važnosti jer omogućava uvid u specifične servise koji pružaju sigurnost i podršku žrtvama, često u najkritičnijim trenucima.

6. Izazovi u pružanju podrške i pomoći žrtvama

Cjelina se fokusira na glavne prepreke u procesu pomoći žrtvama seksualnog nasilja, uključujući psihološke, socijalne i institucionalne izazove. Razumevanje ovih izazova omogućava bolje prilagođavanje podrške i iznalaženje efikasnih rešenja za prevazilaženje tih prepreka.

7. Put žrtve, od otkrivanja do zaštite /iskustva iz prakse/

Ovaj završni modul koji najduže traje je i najznačajniji, jer će u ovom modulu polaznici kroz grupni rad i prikaz stvarnih slučajeva, promišljati šta je u konkretnom dobro urađeno, a šta je trebalo drugačije i kako drugačije, koji akteri su dobro odradili svoj posao, a koji su zakazali. Takođe, na ovaj način detektovaće „tačke“ spoticanja koje dovode do toga da žrtva ne dobije adekvatnu zaštitu.

Kompetencije koje će program obuke razvijati

Obuka je usmjerena na unapređenje postojećih i razvoj novih stručnih kompetencija kao preduslova za efektivnu i efikasnu realizaciju postupaka i protokola u radu sa žrtvama seksualnog nasilja.

Očekivani efekti programa obuke su:

- Bolje prepoznavanje seksualnog nasilja kod stručnih radnika/ica
- Veća upoznatost stručnih radnika/ica sa odlikama i oblicima seksualnog nasilja
- Bolje prepoznavanje faktora rizika koji doprinose seksualnom nasilju
- Veći stepen znanja o zakonskim propisima u oblasti suzbijanja seksualnog i nasilja nad ženama u Crnoj Gori
- Veći stepen znanja o međunarodnim aktima u oblasti suzbijanja seksualnog i nasilja nad ženama
- Bolje poznavanje principa rada SOS telefona za žrtve seksualnog nasilja
- Bolje razumijevanje sistema praćenja i evaluacije postupanja centara za socijalni rad u zaštiti žrtava seksualnog nasilja
- Bolje razumijevanje značaja međuinstitucionalne i međusektorska saradnja i mehanizama komunikacije u oblasti zaštite žrtava seksualnog nasilja.

Ove kompetencije će omogućiti učesnicima da bolje sarađuju u zaštiti žrtava seksualnog nasilja, prepoznaju ključne izazove i daju doprinos unapređenju sistema zaštite u Crnoj Gori.

Ciljna grupa profesionalaca kojima je obuka namijenjena

Program obuke je namijenjen stručnim radnicima/ama u Centrima za socijalni rad i kod pružalaca usluga, a koji u svom radu mogu doći u kontakt sa žrtvom ili potencijalnom žrtvom bilo kog oblika seksualnog nasilja.

Uslovi za uključivanje profesionalaca u obuku

Pravo na pohađanje obuke imaju stručni radnici/ce u skladu sa članom 123. Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti: socijalni radnik/ca, psiholog/inja, pedagog/ica, andragog/ica, specijalni pedagog/ica, pravnik/ica, sociolog/inja, defektolog/inja, specijalni edukator/ka, rehabilitator/ka i doktor/ka medicine, kao i lica druge struke sa visokim obrazovanjem, koji obavljaju poslove kod pružaoca usluga. Takođe, pravo na pohađanje obuke imaju i drugi praktičari/ke koji se bave zaštitom od nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

Krajnji korisnici

Krajnji korisnici su žrtve seksualnog nasilja (žene, djevojke, djevojčice žrtve i potencijalne žrtve bilo kojeg oblika seksualnog nasilja) i osobe iz njihovog najbližeg okruženja.

Broj učesnika u grupi (min/max)

Maksimalan broj učesnika do 20 osoba.

Dužina trajanja programa obuke

Program obuke se realizuje u formi dvodnevnog seminara, sa ukupno 14 sati obuke.

Mjesto i datum

18. 02 2025
PODGORICA

Potpis

Ardo Peković